

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinden:

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLAMI**

ESAS NO : 2021/9606

KARAR NO : 2021/13089

MAHKEMESİ : Malatya 2. İş Mahkemesi
TARİHİ : 02/07/2020
NUMARASI : 2019/525-2020/179
DAVACI : HARUN ÖZARSLAN ADINA VEKİLİ AVUKAT ARIF BAHŞI
DAVALI : HATAY İLAÇ LTD. ŞTİ. ADINA VEKİLİ
AVUKAT HAKAN BIYIKLI
DAVA TÜRÜ : ALACAK

Davacı Harun Özarslan ile davalı Hatay İlaç Ltd. Şti arasındaki davada Malatya 2. İş Mahkemesinin miktar itibariyle kesin olan 02.07.2020 tarih, 2019/525 esas ve 2020/179 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu iddiası ile kanun yararına bozulması, Adalet Bakanlığı'nın 09.09.2021 tarih ve 39152028-153.01-1290-2020-E.1513/24635 sayılı yazısı ile talep edilmiş olmakla,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363. maddesindeki ;

" (1) İlk Derece Mahkemelerinin ve Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairelerinin kesin olarak verdikleri kararlarla, istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlara karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

(2) Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, karar kanun yararına bozulur. Bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

(3) Bozma kararının bir örneği Adalet Bakanlığına gönderilir ve Bakanlıkça Resmî Gazetede yayımlanır." hükmü gereği dosyadaki tüm belgeler okunup dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının 01.11.2018-04.04.2019 tarihleri arasında davalıya ait işyerinde çalıştığını, bu çalışmasının Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmediğini, iş sözleşmesinin davalı işveren tarafından haklı bir sebep olmadan feshedildiğini, davacının ihbar tazminatının ödenmediğini beyan ederek, ödenmeyen ücret alacağı ve asgari geçim indirimi alacakları ile birlikte bir kısım alacaklarının hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı, davacının davalı şirketten hiçbir hak ve alacağı olmadığını, taraflar arasında işçi-işveren ilişkisi bulunmadığını ileri sürerek davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkeme Kararının Özeti:

İlk derece mahkemesince, davacının ödenmeyen ücret alacağı talebinin kısmen kabulüne, ihbar tazminatı ile asgari geçim indirimi alacağı taleplerinin reddine karar verilmiştir

Temyiz:

Kararı, kanun yararına bozulması için Adalet Bakanlığı temyiz etmiştir.

Gerekçe:

1-Kanun yararına temyize konu edilen uyuşmazlıklar ilki davalı tarafın savunma hakkının kısıtlanıp kısıtlanmadığı noktasındadır.

Savunma hakkı, Anayasamızın 'Hak Arama Hürriyeti' başlığını taşıyan 36. maddesinde "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." düzenlemesi ile açıkça hüküm altına alınmıştır.

İddia ve savunma hakkı, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 27. maddesinde yer alan düzenleme ile usul hukukumuzda yansıtılmıştır. "Hukuki Dinlenilme Hakkı" başlığını taşıyan 27. maddenin birinci fıkrasında davanın taraflarının kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahip oldukları belirtildikten sonra, maddenin ikinci fıkrasında bu hakkın "açıklama ve ispat hakkını" da içerdiği vurgulanmıştır.

Somut uyuşmazlıkta; 03.10.2019 tarihli ön inceleme duruşmasında, davalı vekilinin mazeretinin kabulüne karar verilerek, davalı tarafa delil ve tanık listesi sunmak ve 50,00 TL gider avansını yatırmak üzere (duruşma tutanağının tebliğinden itibaren geçerli olacak şekilde) iki hafta kesin süre verilmiştir. Duruşma zaptının 09.10.2019 tarihinde davalıya tebliğ edildiği, davalının ise 22.10.2019 tarihli dilekçesi ile tanık isimlerini bildirdiği, aynı tarihte 50 TL gider avansını yatırdığı dosya kapsamında anlaşılmaktadır. Ancak mahkemece, davalının yasal süre içinde bildirdiği deliller toplanmadan yargılama yapılarak hüküm kurulmuştur. Davalının savunma hakkını kullanmasına imkan tanınmadan yargılamanın tamamlanması, savunma hakkının kısıtlanması mahiyetinde olup, karar bu yönüyle usul ve yasaya aykırıdır.

2-Bir diğer uyuşmazlık, tefrikine karar verilen alacaklar hakkında esasa yönelik olarak hüküm kurulup kurulamayacağı ile ilgilidir.

Davacı dava dilekçesinde, ödenmeyen ücret alacağı, asgari geçim indirimi alacağı ile ihbar tazminatı alacaklarının tahsilini talep etmiş ise de, mahkemece arabuluculuk aşamasında ihbar tazminatı ve asgari geçim indirimi ücret alacakları taleplerinin görülmediği gerekçesiyle, bu alacaklar yönünden davanın resen tefrik edilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır. Tefrik kararı verildikten sonra, tefrik edilen alacaklar hakkında esasa yönelik hüküm kurulması hatalı olup, karar bu yönüyle yerinde görülmemiştir.

3-6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 26. maddesine göre hakim talepten fazlasına karar veremez. Davacı hüküm altına alınan alacaklar için yasal faiz uygulanmasını talep etmiştir. Mahkemece, talep aşılacak suretiyle en yüksek mevduat faizine hükmedilmesi yerinde değildir. Bu halde, ödenmeyen ücret alacağına işleyecek faizin yasal faiz oranını geçmemek üzere en yüksek mevduat faizi olduğu gözetilmeksizin karar verilmesi bir başka hatalı yöndür.

SONUÇ:

Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma istemi açıklanan gerekçe ile yerinde görülmele Malatya 2. İş Mahkemesinin 02.07.2020 tarih, 2019/525 esas ve 2020/179 sayılı kararının sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, dosyanın gereği ve bozma kararının 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363. maddesinin 3. fıkrası gereğince Resmi Gazete'de yayımlanması için Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesine, 28.09.2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLAMI**

ESAS NO : 2021/9539

KARAR NO : 2021/13090

MAHKEMESİ : Ankara 43. İş Mahkemesi
TARİHİ : 02/04/2018
NUMARASI : 2017/411 - 2018/69
DAVACI : HAKAN AYAR ADINA VEKİLİ AVUKAT HİCRAN İLHAN
DAVALILAR : 1-ÇAM GÜVENLİK HİZMETLERİ A.Ş. ADINA VEKİLİ
AVUKAT FİDAN GÜNŞEN
2-ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SU VE
KANALİZASYON İDARESİ ADINA VEKİLİ
AVUKAT SERKAN ATALAY
DAVA TÜRÜ : ALACAK

Davacı Hakan Ayar ile davalılar Çam Güvenlik Hizmetleri A.Ş ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasındaki davada Ankara 43. İş Mahkemesinin, taraflarca istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşen, davanın feragat nedeniyle reddine dair 02.04.2018 tarih, 2017/411 esas ve 2018/69 karar sayılı kararının hukuka aykırı olduğu iddiası ile kanun yararına bozulması, Adalet Bakanlığı'nın 24.06.2021 tarih ve 39152028-153.01-1304-2020-esas 1098/17660 sayılı yazısı ile talep edilmiş olmakla,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 363. maddesindeki ;

(1) (Değişik: 20/7/2017-7035/33 md.) İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına ve Bölge Adliye Mahkemesi hukuk dairelerinin İlk Derece Mahkemesi sıfatıyla kesin olarak verdikleri kararlar ile yine bu sıfatla verdikleri ve temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

(2) Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, karar kanun yararına bozulur. Bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

(3) Bozma kararının bir örneği Adalet Bakanlığına gönderilir ve Bakanlıkça Resmî Gazetede yayımlanır." hükmü gereği dosyadaki tüm belgeler okunup dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davalı Belediyeye ait işyerinde diğer davalı şirketin işçisi olarak 05-06 Mayıs 2016 tarihine kadar çalıştığını, fazla çalışma ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının ödenmediğini, davacıya yıllık izin kullandırılmadığını ileri sürerek bir kısım işçilik alacaklarının hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı Çam Güvenlik Hizm. A.Ş. vekili, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Diğer davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili, davacının davalı şirketin çalışanı olduğunu beyan ederek davanın husumet yönünden reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

İlk derece mahkemesince, davanın feragat nedeniyle reddine karar verilmiştir

Temyiz:

Kararı, kanun yararına bozulması için Adalet Bakanlığı temyiz etmiştir.

Gerekeç:

Kanun yararına temyize konu edilen uyuşmazlık, davacının 696 sayılı Kanunun Hükmünde Kararname kapsamında olup olmadığı ve taraflar yararına vekalet ücretine hükmedilmesi gerekip gerekmediği noktasındadır.

27.12.2017 tarihli ve 30280 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 127. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 24. maddede, il özel idareleri ve belediyeler ile bağlı kuruluşlarında ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinde, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketlerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04/12/2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan, kanun hükmünde kararnamede belirtilen diğer koşulları taşıyanların bu kapsamda çalıştırılmalarına ilişkin olarak açtıkları davalardan ve/veya icra takiplerinden feragat edeceğine dair yazılı beyanda bulunmak ve en son çalıştığı idare veya şirket ile daha önce kamu kurum ve kuruluşlarında alt işveren işçisi olarak çalıştığı iş sözleşmelerinden dolayı bu madde ile tanınan haklar karşılığında herhangi bir hak ve alacak talebinde bulunmayacağını ve bu haklarından feragat ettiğine dair yazılı bir sulh sözleşmesi yapmayı kabul ettiğini yazılı olarak beyan etmek kaydıyla ek 20 nci madde kapsamında işçi statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabileceği, bu fıkra kapsamında feragat edilen davalara veya takiplere ilişkin yargılama ve takip giderlerinin davacı veya takip eden üzerinde bırakılacağı ve taraflar lehine vekalet ücretine hükümlenmeyeceği, hükmedilenlerin tahsil edilmeyeceği ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil edilenler ise iade edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 6. maddesine göre, taraflar arasındaki anlaşmazlığın, davanın konusuz kalması, feragat, kabul, sulh veya herhangi bir nedenle; ön inceleme tutanağı imzalanıncaya kadar giderilmesi halinde Tarife hükümleriyle belirlenen ücretlerin yarısına, ön inceleme tutanağı imzalandıktan sonra giderilirse tamamına hükümlenir.

Somut uyuşmazlıkta, ilk derece mahkemesince davacı asil tarafından sunulan 28.03.2018 tarihli feragat dilekçesi dikkate alınarak davanın feragat sebebiyle reddine karar verilmiştir. Gerekeçli kararda ise "696 sayılı KHK gereğince taraflar yararına vekalet ücreti takdirine yer olmadığına" şeklinde hüküm kurulduğu görülmektedir. Davacı asil tarafından dosyaya sunulan imzalı dilekçe, bilgisayarda (veya benzeri bir makinede) oluşturulmuş matbu nitelikte bir dilekçedir. Ancak dilekçenin sol üst kısmında, el yazısı ile "696 sayılı KHK gereğince" ifadesi yazılmıştır. Yazının yanında veya üzerinde davacının parafı veya imzası yoktur.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 31. maddesine göre, hâkimin davayı aydınlatma görevi bulunmaktadır. Bu görev kapsamında hâkim, uyuşmazlığın aydınlatılmasının zorunlu kıldığı durumlarda, maddi veya hukuki açıdan belirsiz yahut çelişkili gördüğü hususlar hakkında, taraflara açıklama yaptırabilir; soru sorabilir. Somut olayda ise, davanın feragat sebebiyle reddi sonucunu doğuran matbu dilekçe üzerindeki el yazısının davacıya ait olup olmadığı araştırılmadığı gibi, davacının gerçekten ilgili kanun hükmünde kararname kapsamında olup olmadığına yönelik bir araştırma da yapılmamıştır. Eksik inceleme ile sonuca gidilmesi hatalıdır. Ayrıca gerekçeli kararda, feragat dilekçesinin içeriğine atıf yapılmadığı, davacının 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23 veya 24. madde kapsamında olup olmadığının tartışılmadığı, bunun yerine hüküm fıkrasında “696 sayılı KHK gereğince taraflar yararına vekalet ücreti takdirine yer olmadığı”nın belirtilmesi ile yetinildiği görülmektedir. Mahkemece, yargılama aşamasında tartışılıp değerlendirilmeyen bir vakıya hüküm fıkrasında ilk kez yer verilmesi, böylece tarafların gerekçeli karar hakkının ihlali sonucunu doğuracak şekilde hüküm kurulması da usul ve yasaya aykırıdır. Hal böyle olunca, taraflar lehine hükmedilecek vekalet ücretinin belirlenmesinde eksik inceleme ile sonuca gidilmesi yerinde görülmemiş olup, Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma isteğinin bu gerekçe ile yerinde olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ:

Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma istemi açıklanan gerekçe ile yerinde görülmele, Ankara 43. İş Mahkemesinin 02.04.2018 tarih, 2017/411 Esas ve 2018/69 Karar sayılı kararının sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, dosyanın gereği ve bozma kararının 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363. maddesinin 3. fıkrası gereğince Resmî Gazete'de yayınlanması için Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesine, 28.09.2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.